

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
TUOMIO

(viides jaosto)

23 päivänä tammikuuta 2003

Asia T-181/01

Chantal Hectors
vastaan
Euroopan parlamentti

Henkilöstö – Väliaikaiset toimihenkilöt – Palvelukseen ottaminen – Perustelut
– Ilmeinen arviointivirhe – Miesten ja naisten tasa-arvoinen kohtelu

Täydellinen teksti ranskan kielellä II - 103

Aihe: Kanne, jossa vaaditaan yhtäältä toimivaltaisen viranomaisen niiden päätösten kumoamista, joissa päätettiin tehdä sopimukset, joilla B. otettiin palvelukseen ja nimitettiin hollanninkieliseksi hallintovirkamieheksi Euroopan parlamentin Euroopan kansanpuolueen (kristillisdemokraatit) ja Euroopan demokraattien ryhmään ja hylättiin kantajan hakemus tähän virkaan, ja toisaalta Euroopan parlamentin velvoittamista maksamaan kantajalle vahingonkorvausta tälle aiheutuneesta aineellisesta vahingosta ja henkisestä kärsimyksestä.

Ratkaisu: Kanne hylätään. Kukin osapuoli vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Tiivistelmä

1. Henkilöstö – Asianomaiselle vastainen päätös – *Hakemuksen hylkääminen* – *Velvollisuus esittää perustelut viimeistään siinä vaiheessa, kun valitus hylätään* – *Perusteluvellisuuden kohde ja laajuus* – *Euroopan parlamentin poliittisen ryhmän väliaikainen toimihenkilö*
(Henkilöstösääntöjen 25 artiklan 2 kohta; muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 11 artikla)

2. Henkilöstö – Väliaikaiset toimihenkilöt – *Palvelukseen ottaminen* – *Soveltuvien hakijoiden luetteloon merkityt hakijat* – *Hallintoviranomaisen harkintavalta* – *TuomioistuINVALVONNAN RAJAT*

3. Henkilöstö – Väliaikaiset toimihenkilöt – *Palvelukseen ottaminen* – *Palvelukseenottomenettely* – *Hallintoviranomaisen harkintavalta* – *Palkkausta edeltävä haastattelu* – *Parlamentin poliittisen ryhmän suorittama palvelukseen ottaminen*
(Muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 2 artiklan c kohta)

4. Henkilöstö – *Tasa-arvoinen kohtelu* – *Miespuolisten virkamiesten ja naispuolisten virkamiesten tasa-arvoinen kohtelu* – *Perusoikeus, jonka kunnioittamista yhteisöjen tuomioistuimet valvovat* – *Raskaana olevan naisen hakemuksen hylkääminen* – *Todistustaakka*
(EY:n perustamissopimuksen 119 artikla (EY:n perustamissopimuksen 117 – 120 artikla on korvattu EY 136 – EY 143 artiklalla); neuvoston direktiivin 97/80/EY 4 artikla ja neuvoston direktiivin 2000/78/EY 10 artikla)

5. Henkilöstö – *Tasa-arvoinen kohtelu* – *Miespuolisten virkamiesten ja naispuolisten virkamiesten tasa-arvoinen kohtelu* – *Poikkeukset* – *Miesten ja naisten yhtäläisiä mahdollisuuksia edistävien toimenpiteiden edellytykset*
(EY 141 artiklan 4 kohta)

1. Muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 11 artiklan mukaisesti väliaikaisiin toimihenkilöihin analogisesti sovellettavan henkilöstösääntöjen 25 artiklan toisen kohdan mukaan virkamiehille vastaiset päätökset on perusteltava. Jos päätös edellyttää valinnan tekemistä usean hakijan välillä, nimittävällä viranomaisella tai vastaavasti palvelukseen ottamista koskevien sopimusten tekemistä varten toimivaltaisella viranomaisella on perusteluvelvollisuus ainakin siinä vaiheessa, kun hylätyn hakijan hakemuksensa hylkäämispäätöksestä ja/tai toisen hakijan nimittämispäätöksestä esittämä valitus hylätään. Tämän perusteluvelvollisuuden tarkoitus on samanaikaisesti antaa yhteisöjen tuomioistuimille mahdollisuus valvoa riidanalaisen päätöksen laillisuutta ja antaa asianomaiselle riittävää osoitusta siitä, onko päätös perusteltu tai onko siinä virhe, jonka perusteella se voidaan riitauttaa.

Kun on kyse parlamentin poliittisen ryhmän väliaikaisen toimihenkilön toimesta, jonka täyttämiseksi tämän ryhmän puheenjohtajistolla on keskinäisen luottamussuhteen tarpeellisuuden vuoksi täysi vapaus valita soveltuvien hakijoiden luettelosta yksi hakija, perustelut voivat koskea vain niiden laillisten edellytysten noudattamista, joita nimittämismenettelyn lainmukaisuudelta edellytetään.

(ks. 35 – 37, 40 ja 41 kohta)

Viittaukset: asia C-169/88, Prelle v. komissio, 13.12.1989 (Kok. 1989, s. 4335, 9 kohta); asia T-45/90, Speybrouck v. parlamentti, 28.1.1992 (Kok. 1992, s. II-33, 94 kohta); asia T-25/92, Vela Palacios v. TSK, 3.3.1993 (Kok. 1993, s. II-201, 22 kohta); asia T-60/94, Pierrat v. yhteisöjen tuomioistuin, 26.1.1995 (Kok. H. 1995, s. I-A-23 ja II-77, 30 ja 32 kohta); asia T-123/95, B v. parlamentti, 14.7.1997 (Kok. H. 1997, s. I-A-245 ja II-697, 72 kohta) ja asia T-372/00, Campolargo v. komissio, 23.4.2002 (Kok. H. 2002, s. I-A-49 ja II-223, 49 kohta).

2. Nimittävällä viranomaisella on hyvin laaja harkintavalta kun on kyse soveltuvien hakijoiden luetteloon merkittyjen hakijoiden palvelukseen ottamisesta siltä osin kun sillä ei ole muun muassa mitään velvollisuutta noudattaa tässä luettelossa olevien hakijoiden täsmällistä luokittelujärjestystä. Tätä samaa periaatetta sovelletaan erityisesti väliaikaisten toimihenkilöiden palvelukseen ottamisessa, koska

palvelukseen ottamista koskevien sopimusten tekemistä varten toimivaltaisella viranomaisella on hakijoiden valinnassa vielä laajempi harkintavalta.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei voi korvata omalla arvioinnillaan tämän viimeksi mainitun viranomaisen hakijoiden pätevyydestä suorittamaa arviointia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi vain sitä, onko hallintoviranomainen niihin seikkoihin nähden, joiden perusteella se on voinut päätyä tekemäänsä arvioon, pysytellyt kohtuullisissa rajoissa, ja sitä, ettei hallintoviranomainen ole käyttänyt harkintavaltaansa ilmeisen virheellisellä tavalla.

(ks. 65 ja 69 kohta)

Viittaukset: asia T-217/96, Fabert-Goossens v. komissio, 17.11.1998 (Kok. H. 1998, s. I-A-607 ja II-1841, 28 ja 29 kohta) ja asia T-152/00, E v. komissio, 19.9.2001 (Kok. H. 2001, s. I-A-179 ja II-813, 28 ja 29 kohta).

3. Virkamiesten palvelukseen ottamista koskevia menettelyitä ja velvollisuuksia ei sovelleta väliaikaisen toimihenkilön toimen täyttämiseksi. Palvelukseen ottamista koskevien sopimusten tekemistä varten toimivaltaisella viranomaisella on hyvin laaja harkintavalta niin valintamenettelyn toteuttamistapojen valinnassa kuin valintamenettelyn päätökseen saattamisessa.

Tämän vuoksi ei voida katsoa, että kyseinen viranomainen on ylittänyt laajan harkintavaltansa järjestäessään haastatteluita soveltuvien hakijoiden luettelossa olevien hakijoiden ja parlamentin sen poliittisen ryhmän, jota varten palvelukseen ottaminen tehtiin, kansallisen valtuuskunnan jäsenten välillä. Näiden haastatteluiden järjestäminen palvelukseenottamismenettelyn yhteydessä vastaa lisäksi tarvetta keskinäiseen luottamussuhteeseen, jonka perusteella parlamentin poliittinen ryhmä

päättää ottaa väliaikaisen toimihenkilön palvelukseensa muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 2 artiklan c kohdan mukaisesti.

Poliittisen ryhmän kansallisen valtuuskunnan antamalla lausunnolla ei kuitenkaan voida korvata lopullista vertailevaa arviota, joka parlamentin poliittisen ryhmän puheenjohtajiston on suoritettava palvelukseen ottamista koskevien sopimusten tekemistä varten toimivaltaisen viranomaisen asemassa.

(ks. 94, 102 ja 104 kohta)

Viittaukset: em. asia Speybrouck v. parlamenti, 94 kohta; em. asia B v. parlamenti, 72 kohta ja asia T-95/01, Coget ym. v. tilintarkastustuomioistuin, 20.9.2001 (Kok. H. 2001, s. I-A-191 ja II-879, 56 kohta).

4. Miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaate työtä koskevissa asioissa ja vastaavasti kaikenlaisen, suoran tai välillisen sukupuoleen perustuvan syrjinnän kieltö kuuluvat perusoikeuksiin, joiden noudattamista yhteisöjen tuomioistuimet valvovat EY 220 artiklan nojalla.

Tältä osin yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että on tarpeellista, että henkilöstösäännöissä varmistetaan yhteisön itsensä palveluksessa olevien naispuolisten työntekijöiden ja miespuolisten työntekijöiden yhdenvertaisuus. Tällä periaatteella yhteisön toimielinten ja niiden työntekijöiden välisiin suhteisiin asetetut edellytykset eivät rajoitu vain edellytyksiin, jotka johtuvat perustamissopimuksen 119 artiklasta (117 – 120 artikla on korvattu EY 136 – EY 143 artiklalla), jonka sanamuoto on yhä asian kannalta merkityksellinen, tai tällä alalla annettuihin yhteisön direktiiveihin. Asian laita on vastaavasti näin siltä osin kuin on kyse väliaikaisten toimihenkilöiden palvelukseen ottamisesta.

Tällaisessa asiayhteydessä on todettu muun muassa, että naispuolisen työntekijän palvelukseen ottamisesta kieltäytyminen hänen raskautensa takia on suoraa sukupuoleen perustuvaa syrjintää. Direktiivin 2000/78/EY 10 artiklan ja direktiivin 97/80/EY 4 artiklan sanamuodon mukaan vastaajan ei kuitenkaan tarvitse osoittaa, että yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ei ole loukattu, kuin tapauksessa, jossa kantaja on esittänyt tosiseikkoja, joiden perusteella voidaan olettaa suoran tai välillisen syrjinnän olemassaolo.

Syrjinnän olemassaoloa ei kuitenkaan voida olettaa vain sen seikan perusteella, että hakija oli raskaana, mukaan lukien tapauksessa, jossa hallinnolle oli ilmoitettu tästä. Joka tapauksessa ei voida katsoa, että hallinto on loukannut miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatetta silloin, kun se ei tehnyt ilmeistä arviointivirhettä hyväksyessään miespuolisen hakijan hakemuksen.

(ks. 117 – 121 ja 124 kohta)

Viittaukset: asia 149/77, Defrenne, 15.6.1978 (Kok. 1978, s. 1365, Kok. Ep. IV, s. 127, 26 ja 27 kohta); yhdistetyt asiat 75/82 ja 117/82, Razzouk ja Beydoun v. komissio, 20.3.1984 (Kok. 1984, s. 1509, 16 ja 17 kohta); asia C-177/88, Dekker, 8.11.1990 (Kok. 1990, s. I-3941, Kok. Ep. X, s. 579, 14 kohta); em. asia Speybrouck v. parlamentti, 47 ja 48 kohta) ja yhdistetyt asiat T-112/96 ja T-115/96, Séché v. komissio, 6.7.1999 (Kok. H. 1999, s. I-A-115 ja II-623, 116 kohta).

5. EY 141 artiklan 4 kohdassa määrätään vain mahdollisuudesta, ei velvollisuudesta ryhtyä naisiin kohdistuvaan positiiviseen erityiskohteluun. Jos katsotaan, että tähän määräykseen voidaan vedota yhteisön toimielintä vastaan, tätä mahdollisuutta voidaan palvelukseen ottamista koskevilla asioissa käyttää vain silloin kun kyseessä olevista hakemuksista ilmenee yhdenvertaiset pätevyudet ja kun niitä on arvioitu objektiivisella tavalla.

(ks. 126 – 128 kohta)

Viittaukset: asia C-409/95, Marschall, 11.11.1997 (Kok. 1997, s. I-6363).